

Jak je to s formulářovými prvky v MS Excelu

Marie Franců

trochu jiné možnosti programu

Obsah

Úvodem	5
Co je to vlastně formulář	6
Co je to šablona	6
Jak se šablona uloží	6
Jak souvisí formulář se šablonou	7
Jak se formulář vytváří	8
Návrh formuláře	8
Co jsou ovládací prvky formuláře	10
Pole se seznamem	11
Seznam	13
Zaškrtačací políčko	15
Přepínač	17
Skupinový rámeček	19
Posuvník	19
Číselník	22
Popisek	23
Tlačítko	23
Něco k ovládacím prvkům ActiveX	26
O které prvky se jedná	26
Příkazové tlačítko – CommandButton	26
Pole se seznamem – ComboBox	27
Zaškrtačací políčko – Checkbox	28
Přepínač – OptionButton	29
Číselník – SpinButton	29
Seznam – ListBox	31
Popisek – Label	31
Posuvník – ScrollBar	32
Obrázek – Image	33
Textové pole – TextBox	34
Přepínací tlačítko – ToggleButton	35
A některé další možnosti	36
Co ještě dodat	37
Panel nástrojů VBA	38
Prvky formuláře VBA	38
Label – Popisek	39

TextBox – Textové pole.....	39
ComboBox – Pole se seznamem	39
ListBox – Seznam	39
CheckBox – Zaškrťávací pole.....	39
OptionButton – Přepínač.....	39
Button – Příkazové tlačítko	39
MultiPage – Vícenásobná stránka	39
SpinButton – Číselník	39
ScrollBar – Posuvník	40
RefEdit – Pole adresy	40
ToggleButton – Přepínací tlačítko	40
Několik užitečných procedur pro práci s formulářem.....	40
Jak se formulář zobrazí	40
Jak načíst hodnoty před zobrazením	40
Jak se okno formuláře uzavře	41
Jak se načtou hodnoty do seznamů.....	41
Ochrana formuláře	42
Jak se list uzamkne	42
Co je to datový formulář	44
Jak se tento formulář vytvoří	44
Jak na dotazníky v MS Excelu	47
Co dodat na závěr	49

Co je to vlastně formulář

Formulář lze považovat za přehledně členěný dokument, ve kterém jsou místa určená k zadávání určitých informací. V programu Excel je vhodné formulář navrhnout tak, aby jej ostatní lidé mohli vyplnit přímo v programu. Ušlechtlí to pak sběr údajů a jejich další zpracování. Formuláře MS Excelu také mohou sloužit také jako šikovné výpočtové nástroje, kde například po výběru jiné možnosti se zobrazí potřebný výsledek.

Ovládací prvky formuláře se tak používají v listech či celých sešitech Excelu. Mohou se využít i při tvorbě šablon.

Co je to šablona

Jestliže často vytváříte určitý typ tabulek (přehledy, faktury, výkazy, nabídky, ...), pak si tyto můžete uložit jako šablonu (jakousi předlohu, vzor). Taková šablona může obsahovat obrázky (například logo), tabulky, ohraničení, nastavení pro tisk, vzorce, grafy a spoustu dalších věcí. Příště pak nemusíte toto vše úplně od začátku nastavovat nebo vytvářet, ale jen použijete již takto hotovou předlohu.

Šablony v programu MS Excel mají koncovku **.xltx** nebo **.xltn** (pokud obsahují makra). U starších verzí to bylo **.xlt**.

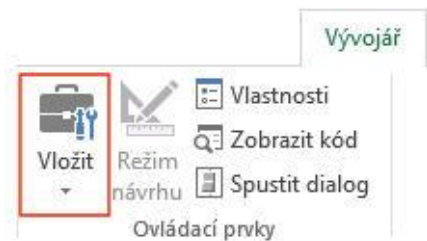
Jak se šablona uloží

Jestliže již máte nějaký obsah sešitu vytvořený a nyní si ho chcete uložit jako šablonu pro opakované použití, pak klepněte na příkaz nebo ikonu **Uložit jako**. Tím se otevře dialogové okno, ve kterém běžně napíšete název. Ale nyní je důležité si všimnout rozbalovací nabídky **Uložit jako typ**.

Zde vyberte volbu **Šablona aplikace Excel**, případně **Šablona aplikace Excel s podporou maker**. Tímto krokem Excel automaticky přejde do složky **Vlastní šablony Office**. Pokud si chcete šablonu uložit jinam, je třeba toto umístění změnit. A nakonec jen klepnout na tlačítko **Uložit**.

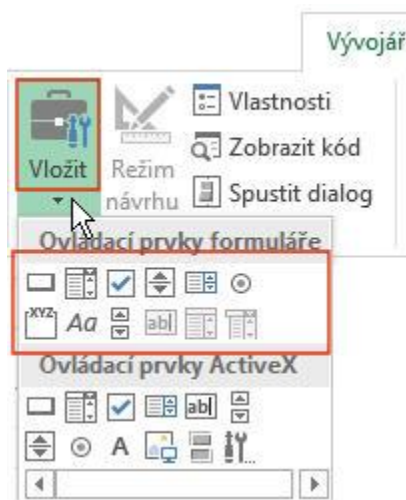
Co jsou ovládací prvky formuláře

Na kartě **Vývojár** se nachází skupina ikon s názvem **Ovládací prvky**. Ikony jednotlivých prvků nejsou přímo přístupné, ale jsou schované pod ikonou **Vložit**.

Obrázek 4: Ovládací prvky na kartě Vývojár

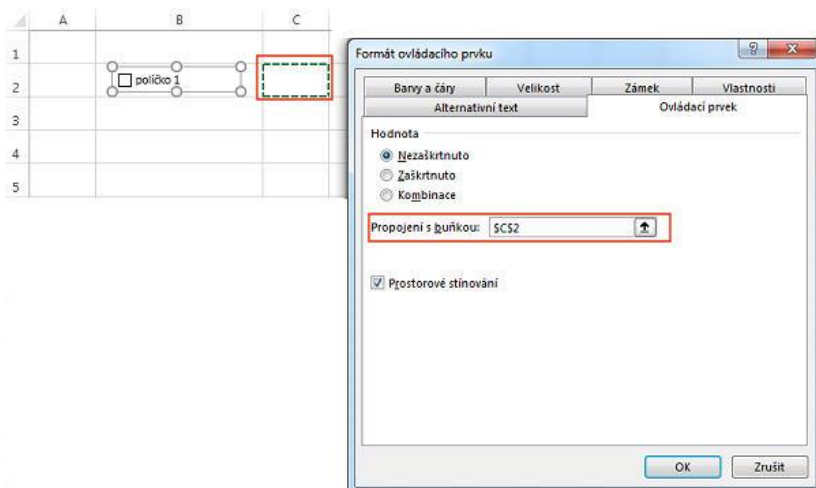
MS Excel má několik ovládacích prvků, které lze použít vhodně v listu třeba i bez znalostí maker a programování ve Visual Basicu.

Obrázek 5: Ovládací prvky formuláře

Mezi tyto ovládací prvky patří seznamy, pole se seznamem, číselníky a posuvníky. **Ovládací prvky ActiveX** se častěji používají ve spojení s makry jazyka Visual Basic for Applications nebo třeba s webovými skripty.

Jak je to s formulářovými prvky v MS Excelu

Obrázek 15: Nastavování zaškrťovacího políčka

V něm nyní mimo jiné lze právě zadat propojení na buňku, ve které se hodnota políčka má zobrazovat.

Poznámka: Na obrázku (Obrázek 15) máte u vloženého zaškrťovacího políčka text: **políčko 1**. Tento text si kdykoliv volně přepíšete na vámi požadovaný obsah a velikost pro text lze také myší volně upravit.

Pokud si využití zaškrťovacího políčka dobře rozmyslíte, můžete dostat například dotazník tohoto tvaru.

Dotazníky pro vyplnění		☒ Vstupní dotazník pro obězň
☐ G-FCQ-S	☒ LSCL-33	☐ H_proces_zmeny
☐ G-FCQ-T	☐ SAS	☐ C_procesy_zmeny
☒ BDI-II	☒ SCL-90	☒ S_V_faze_zmeny
☒ CPSI	☐ TSC-40	☐ V_N_hubnuti
☐ DES	☐ PC_faze_zmeny	☐ V_N_prav_cviceni
☐ Dotaznik pro současne kuřáky	☒ Fagestromův test závislosti na nikotinu	
☒ Dotaznik pro bývalé kuřáky	☒ Shiffmanův-Jarvikův dotaznik abstinence	
	☐ Škála závislosti na cigaretách	
☐ SDQ-20	☐ TFEQ	

Obrázek 16: Ukázka části dotazníku

Něco k ovládacím prvkům ActiveX

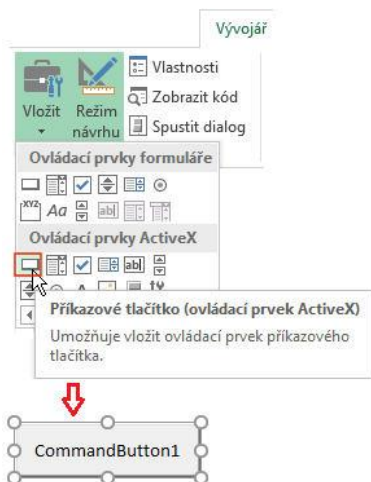
Ovládací prvky **ActiveX** mohou být sice také použity na formulářích listu, s nebo bez použití kódu VBA. Obecně platí, že použití ovládacích prvků **ActiveX** se hodí pro případy, když jsou formuláře složitější nebo především je třeba jejich pružnější nastavení, aby se dosáhlo požadovaných výsledků. Tyto prvky se nenastavují v běžném dialogovém okně, ale v okně vlastností **Properties**, které je v angličtině a souvisí se znalostí VBA. S těmito prvky je pak třeba pracovat i v takzvaném **Režimu návrhu** a po skončení je nastavení třeba vypnout.

O které prvky se jedná

Tyto prvky jsou na první pohled podobné jako **Ovládací prvky formuláře**, ale mají jiný způsob nastavování. Ještě je třeba dodat to, že některé z nich lze umístit přímo v listu, ale daleko větší a smysluplnější využití je pak přímo ve formulářích v jazyce VBA.

Příkazové tlačítko – CommandButton

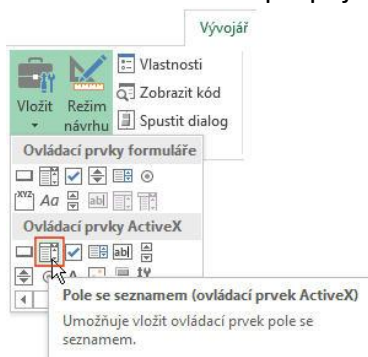
Jedná se prakticky o pomocný prvek, ke kterému můžete přiřadit nějaké makro, které se pak spustí klepnutím na toto nakreslené tlačítko.

Obrázek 33: Vložení příkazového tlačítka

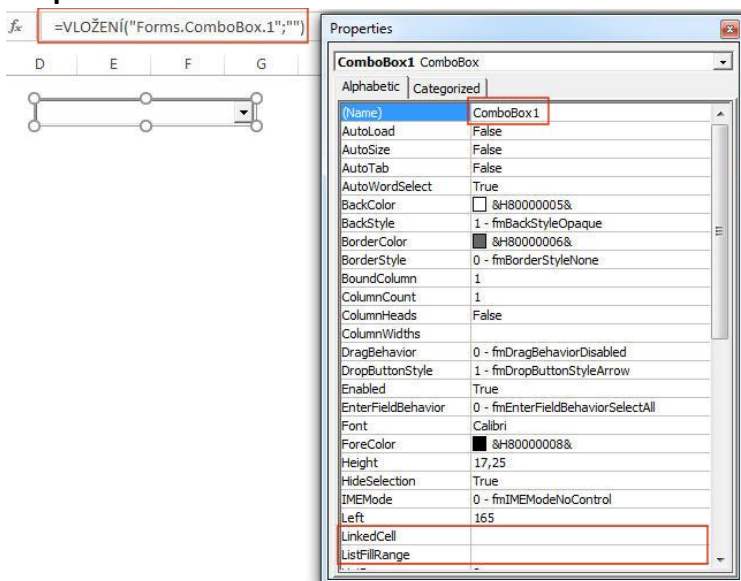
Pole se seznamem – ComboBox

Prakticky vytváří rozbalovací seznam z předem definovaných hodnot. Uživatel pak z tohoto seznamu vybírá vhodnou variantu. **Vybraná položka** se pak zaznamená do takzvané propojené buňky.

Obrázek 34: Vkládání Pole se seznamem

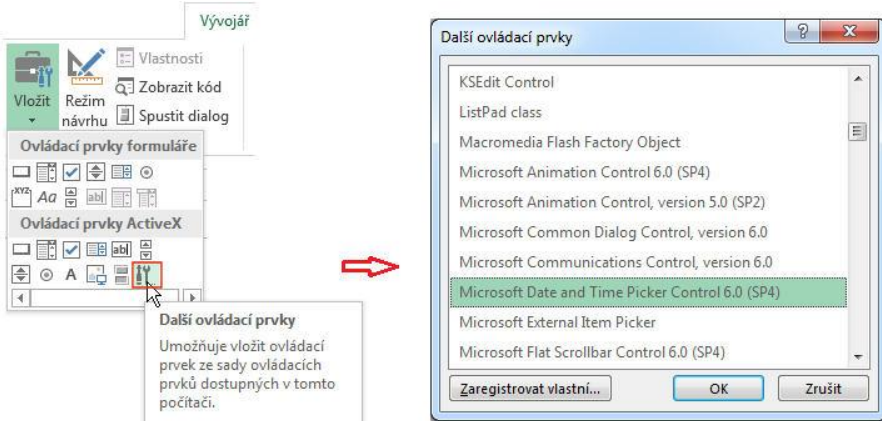
Zase si nakreslíte tažením myši tento prvek. To však nestačí, protože ho musíte nastavit. Proto klepněte na ikonu **Vlastnosti**, neotevře se vám dialogové okno (jak znáte z **Ovládacích prvků formuláře**), ale okno **Properties**.

Obrázek 35: Nastavení vlastností prvku ActiveX

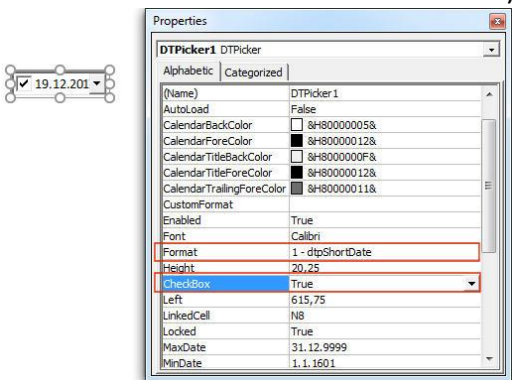
A některé další možnosti

Pokud klepnete v ovládacích prvcích na poslední ikonu **Další ovládací prvky**, zobrazí se seznam dalších v počítači dostupných ovládacích prvků ActiveX, které lze přidat do vlastního formuláře. Mezi nimi je například zajímavý prvek **Microsoft Date and Time Picker Control 6.0** nebo **Microsoft Forms 2.0 Frame**.

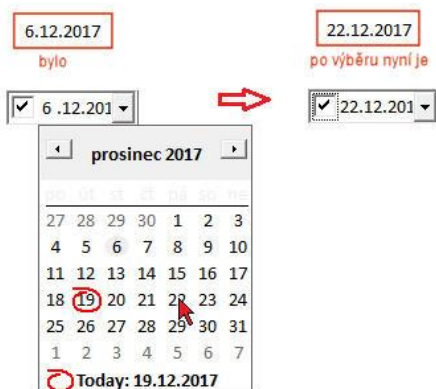

Obrázek 51: Další ovládací prvky ActiveX

Ne všechny prvky, které v dialogovém okně vidíte, jdou využít přímo na listu Excelu. Některé jsou určeny do formulářů přímo editovaných v editoru VBA. Tehdy se zobrazí zpráva: **Objekt nelze vložit**. Ale podívejte se, jak vypadá prvek **Microsoft Date and Time Picker Control 6.0** (ve starších verzích Calendar Control 12.0).

Obrázek 52: Nastavení ovládacího prvku

Obrázek 53: Ukázka prvku s kalendářem a zadání data

Co ještě dodat

Ovládací prvky ActiveX lze použít ve formulářích na listech (s kódem v jazyce VBA nebo bez něj) a v uživatelských formulářích v jazyce VBA. Ovládací prvky ActiveX se používají tehdy, když potřebujete navrhnout flexibilnější formulář, než umožňují ovládací prvky formulářů.

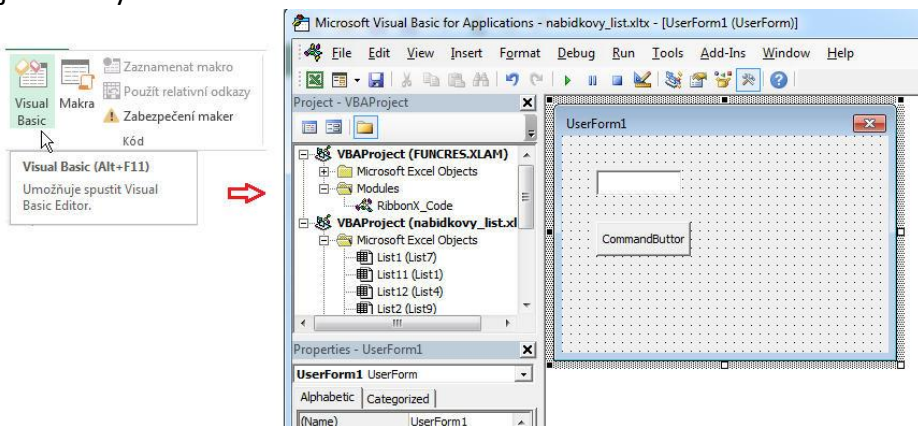
Zároveň se dá obecně říci, že ovládací prvky ActiveX mají bohatou škálu vlastností, jejichž pomocí lze přizpůsobit jejich vzhled, chování, písma a další charakteristiky. Lze pomocí nich také ovládat různé události, ke kterým dojde při styku s ovládacím prvkem ActiveX. Lze také napsat makra reagující na události související s ovládacími prvky ActiveX. Jakmile uživatel formuláře provede nějakou akci s ovládacím prvkem, bude spuštěn kód v jazyce VBA, který zpracuje události, ke kterým u daného ovládacího prvku došlo.

Jinak každý počítač obsahuje ve skutečnosti mnoho ovládacích prvků, které byly nainstalovány buď přímo aplikací Excel nebo jinými programy.

Panel nástrojů VBA

K tomuto tématu opravdu pouze krátce, orientačně. Proč? Protože se jedná o rozsáhlé téma, které zasluhuje ne několik stránek, ale desítky nebo stovky stránek.

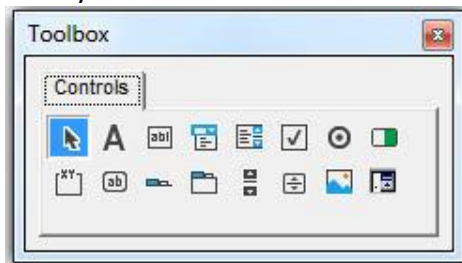
Pokud jste si již zvykli pracovat s kartou **Vývojář**, víte, že první ikona zde je s názvem **Visual Basic**. Po klepnutí na ni se dostanete do okna **editoru VBA**. Zde, když vložíte formulář (**UserForm**), tak se vám zobrazí panel nástrojů VBA, který se pak využívá k vkládání a tvorbě jednotlivých částí uživatelského formuláře.

Obrázek 54: Kde je Editor jazyka VBA

Prvky formuláře VBA

Při práci s tímto typem formuláře se zobrazí právě i panel nástrojů VBA (**Toolbox**). Máte zde jen stručný popis jednotlivých prvků, které můžete při své práci využívat.

Obrázek 55: Panel nástrojů VBA

seznam_knih

kód knihy: D1

jméno autora: František

příjmení autora: Nepil

země: ČR

název knihy: Makový mužiček

rok vydání: 1992

nakladatelství: Albatros

město: Praha

cena: 49

počet: 9

1 z 31

Nový

Odstranit

Obnovit

Předchozí

Další

Kritéria

Zavřít

Obrázek 61: Datový formulář automaticky generovaný Excelem

A vy už nyní můžete jen využívat tlačítka **Předchozí**, **Další** pro listování mezi záznamy databáze nebo případně **Odstranit** pro smazání nepotřebného záznamu a pro vytvoření záznamu nového pak můžete použít tlačítko **Nový**. A tlačítkem **Zavřít** celý formulář uzavřete a skryjete.

Když si to takto uvědomíte, tak tento formulář prakticky zobrazuje jednu řádek databáze v přehledné tabulce.